

ANALĪTISKĀ PSIHOLOĢIJA: APZINĀTAIS UN BEZAPZINĀTAIS DZIMUMLOMĀS

1. LEKCIJA

Vents Sīlis,
RSU

09.10.2019.

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

SATURS

- Kāpēc Jungs?
 - analītiskās psiholoģijas konceptuālais pamatojums
- Pamatjēdzieni:
 - Ego un apziņa,
 - mīts,
 - arhetipi,
 - Ēna,
 - Anima/Animus
 - individuācijas process

KĀPĒC JUNGŠ?

K.G. Junga piedāvātais **cilvēka dabas** attēlojums:

- skaidro psihi **pretrunīgumu – apziņas un bezapziņas pretstatu:**
 - «Nav nevienas cilvēciskās traģēdijas formas, kas eventuāli neizrietētu no šīs Ego cīņas ar bezapziņu» (K.G. Jungs, 2009: 33).
 - depresija, trauksme, neiroze, psihoze, utt. = psiholoģiskās fragmentācijas rezultāts;

KĀPĒC JUNGS?

Nepieciešamība harmonizēt bezapziņas un apziņas norises:

«Daudzreiz esmu redzējis, ka nenormālas seksuālās fantāzijas pēkšņi pilnīgi izzūd tajā brīdī, kad cilvēks *apzinās* jaunu **ideju vai saturu**, vai, ka pēkšņi mitējas migrēna, **ja apzinās bezapziņā esošu dzejoli**.»

(K.G. Jungs, 2009, «Analītiskā psiholoģija un pasauluzskats», 35.lpp.)

JUNGA TEORIJU RAKSTURO (UN PAMATO)

Dziļo psihes struktūru atsegšana:

- «... analītiskā psiholoģija ir **reakcija pret pārspīlēto apziņas racionalizāciju**... Šāds ierobežojums rada nejaušības un **bejēdzības izjūtu**...
- **Dzīve kļūst banāla** un vairs nepriekšstata cilvēku pilnīgi. Tādējādi daļa no neizdzīvotās dzīves ir nolemta bezapziņai.
- ... analītiskā psiholoģija mēģina sagraut mūrus, atrokot vēlreiz **bezapziņas fantāzijas un tēlus**, ko atmetusi racionālā uztvere.»

(K.G.Jungs, 2009, «Analītiskā psiholoģija un pasauluzskats», 49-50. lpp.)

Kamēr jūs nepadarīsiet **bezapzināto** apzinātu,
tas vadīs jūsu dzīvi un jūs to sauksiet par **likteni**.

Until you make the unconscious
conscious, it will direct your life
and you will call it fate.

C.G. Jung

“ quote fancy

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

JUNGA TEORIJU RAKSTURO (UN PAMATO)

- ilgstoša, dziļa, nesaudzīga **pašizpēte** – daļēji tā būs jāveic arī mums, lai uztvertu Jungu;
- pasaules **tautu un kultūru pētījumi** ar mērķi izprast reliģijas un mītus;
- uzsvars uz **garīgās dzīve nozīmi psihoterapijā**;
 - saskarsme ar bezapziņu = saskarsme ar savu garīgo daļu, ar **numinozo sevī**, kas satur psihs dziedinājuma potenciālu.
- **dabisks garīgums, kas nav pretstatā racionalitātei**: «noturoties laimīgi sasniegtajā prāta mūsdienu pakāpē».

JUNGA TEORIJU RAKSTURO (UN PAMATO)

Kolektīvās bezapziņas struktūras (*mīti, arhetipi*) veido individuālās psihi **objektīvo** daļu;

JUNGA TEORIJU RAKSTURO

- **psihes attīstība** pēc pusaudža vecuma beigām – līdz mūža galam;
 - par galveno dzīves uzdevumu izvirza nevis laimi, bet **briedumu** (*individuāciju*);
- psihes tieksme uz **kompensāciju**: bezapziņas reakcijas ir apzināto ieviržu vienpusību **korigējošs pašregulācijas process**;
- runā par mūsu izstumtās daļas – **Ēnas** negatīvo un **pozitīvo potenciālu**.

JUNGA TEORIJU RAKSTURO...

... vēlme izvairīties no skaidras, sistemātiskas mācības:

- «Es nepārstāvu nevienu doktrīnu, es **aprakstu** [psiholoģiskus] **faktus** un piedāvāju uzskatus, kurus uzskatu par diskusijas vērtiem. [..]
- **Es nesludinu nekādu gatavu un noslēgtu mācību**, man ir riebums pret «akliem sekotājiem». Ikvienam es atstāju brīvību tikt galā ar faktiem savā īpašā veidā, jo arī sev neatņemu šo brīvību.»

(C. G. Jung, (1973) *Letters I*, (Princeton University Press), 405.)

PAMATJĒDZIENI

PAMATPRINCIPI

1. **Pretstatu princips:** katram psihi elementam ir atbilstošs pretstats.
 - Jo pretstats lielāks, jo labāka libido plūsma.
2. **Vienlīdzības princips:** katram no pretstatiem piemīt vienāds enerģijas daudzums:
 - ja noliedzam psihi negatīvo aspektu, tad radām spēcīgus kompleksus un novirzes uzvedībā.
3. **Entropijas princips:** psihei harmonizējoties un enerģijas daudzumam izlīdzinoties, pretstati ar laiku saplūst, zaudējot kontrastu.

EGO UN APZIŅA

Jungs jēdzienus «Ego» un «apziņa» lieto kā sinonīmus, dažkārt savienojot vienā jēdzienā «**Ego-apziņa**».

(Jung, C.G. «The Relations Between the Ego and the Unconscious», CW 7, §247)

- Ego izpaužas caur **racionālu spriestspēju**, jūtām, gribasspēku, spēju atcerēties pagātņi un plānot nākotni, un apzināties sevi.
- Lai izdzīvotu, mums ir nepieciešams **spēcīgs un efektīvi funkcionējošs Ego**.

EGO UN APZIŅA

Ego – apziņas centrs, kas ir neliela patības daļa.

- Ego = pašidentifikācija, taču ne Patība (*Self*) šī vārda pilnajā nozīmē.

Ego funkcija – **koordinēt apziņas procesus ikdienas dzīvē**, organizēt iekšējo pieredzi sakarīgā veselumā.

EGO UN MASKA

Maska (*persona*) – Ego radīts tēls, kura funkcija ir slēpt tā būtību no sabiedrības.

- Maskas nepieciešama normālo sociālo funkciju pildīšanai.
- Problēmas rodas, ja cilvēks pilnībā identificējas ar savu masku, tādā veidā **padarot eksistenci par teātri.**
- Maskas sašaurina cilvēka paštēlu, neļaujot uztvert plašāku dzīves kontekstu.

NEINICIĒTS EGO – KONTROLES ILŪZIJA

Ego narcisisms – priekšstats par sevi kā pasaules centru.

«Es domāju...» «Es jūtos...» «Es gribu...» «Es daru...»

Ambiciozais Ego neko nenojauš par **bezapziņas struktūrām**, tam ir grandiozitātes un visspēcības sajūta.

EGO UN BEZAPZIŅA

Ego infantilā narcisisma sekas: bezapziņas satura ielaušanās apziņā.

“Bieži vien Ego nav tas, kurš domā, jūt, rīkojas, grib vai lemj. Dažkārt kāds *autonoms komplekss*, kas nav Ego, var to īslaicīgi “pārņemt” vai “apsēst” un likt tam darboties no savas perspektīvas.

Tā kā Ego lielākoties *neapzinās* šo kompleksu esamību, tas tiek maldināts ar **iluzoru sajūtu, ka tas viens pats aizņem visu psihi telpu** un šai sajūtai piesaistīto ilūziju par savu “brīvo gribu”.

(Moore, R., Gillette, D. (1993) “The Magician Within”, New York, William Morrow and Company, p. 34.)

EGO UN BEZAPZIŅA

Ego ir tikai *libido* enerģiju organizējoša, nevis enerģiju radoša struktūra.

- Bez integrācijas ar bezapziņu, kas ir *libido* avots, pat **labi attīstīts Ego** tomēr saskaras ar izsīkumu, iekšēja tukšuma un bezjēdzības sajūtu.

Tādēļ mēģinājumi atrisināt savas psiholoģiskās problēmas no Ego perspektīvas ir lemti neveiksmei.

Pirmo dzīves pusi veltām lai izveidotu **veselīgu Ego**,
otro – lai dotos dziļumā un palaistu to vaļā.

The first half of life is devoted to
forming a healthy ego, the second half
is going inward and letting go of it.

C.G. Jung

quote fancy

Saasinās konfrontācija starp Ego un Patību, kas noved pie pusmūža krīzes.
Krīzi atrisinām, kad saprotam, ka **Patība ir svarīgāka par Ego**.

ALGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

EGO – VIENA NO DIVĀM PERSONĪBĀM

- **Personība Nr 1** – Ego un racionalitāte, sabiedrībā adaptētā daļa, kas attīstās no bezapzinātās Patības pēc piedzimšanas.
- **Personība Nr 2** – senākā Patības daļa, kas pastāv jau piedzimstot, tuvāka dabai un Dievam, tver pasauli intuitīvi, vērsta **uz iekšpusi** – sapņiem un fantāzijām, – un vienlaikus **tiecas augšup**, uz transcendenci.

Tikai integrējot apzināto un bezapzināto daļu, varam pārvarēt Ego infantilo narcismu un kļūt par pabeigtām Patībām.

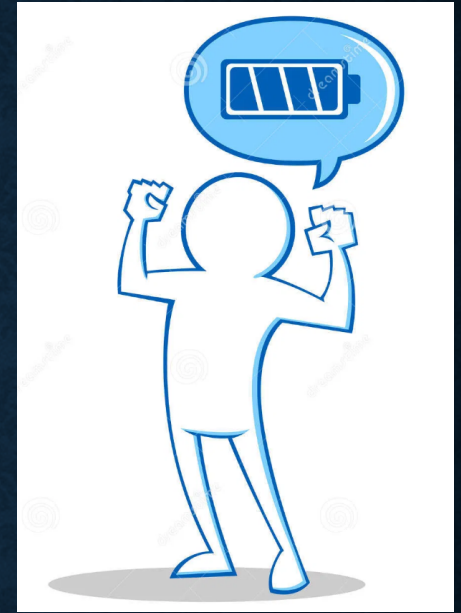
LIBIDO

- “libido” (*lat. v.*) – dziņa, tieksme – psihiskā enerģija, **dzīves virzītājspēks**;
- arī vēlmes, kaislīga mērķtiecība, iekāre.
 - *Libido* = psihisko procesu **intensitāte** jeb to **nozīmīgums** cilvēka iekšējā dzīvē.

Libido plūst starp diviem pretējiem psihi elementiem:

- vīrišķais/sievišķais
- domāšana/emocijas
- dusmas/miers

Jo lielāks spriegums starp pretstatiem, jo vairāk *libido* tiek ģenerēts.

MĪTS

Mitoloģiskās struktūras bezapziņā ir tik pat stabilas kā vienmēr, tikai Ego-apziņas līmenī šis apstāklis nav īsti pieņemams.

- Dvēseles dzīvi noplicinošā kultūrā (patērētāju sabiedrībā) esam pārstājuši saprast mīta valodu.
- Izprotot mītus mēs atrodam **atbildes uz universālām garīgām problēmām.**

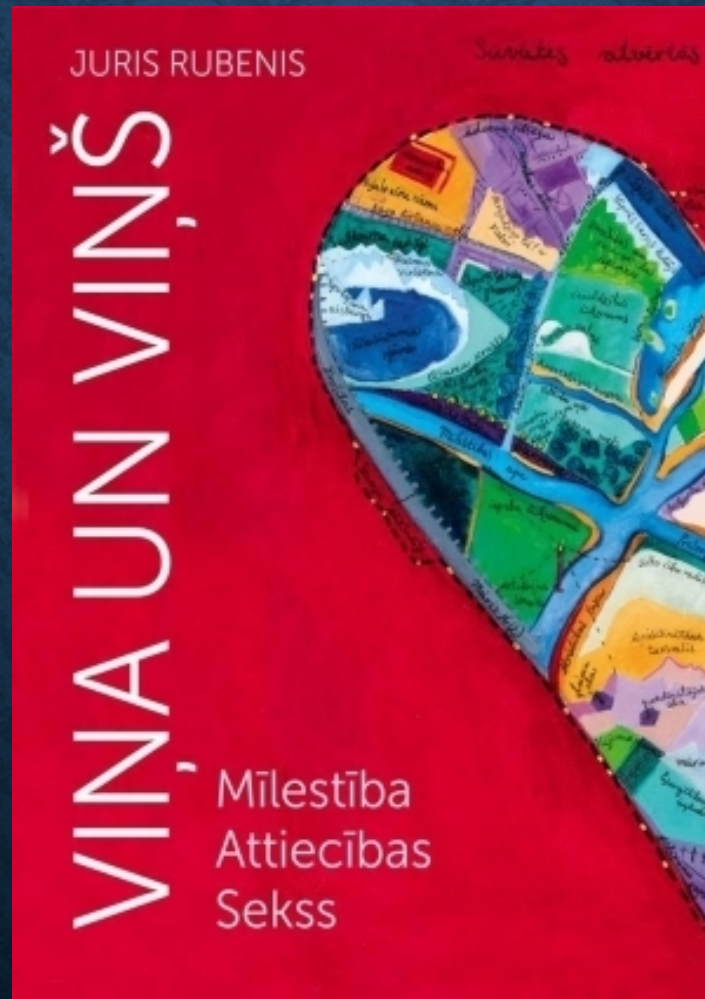
MĪTS UN ARHETIPI

Mitoloģiskās struktūras bezapziņā ataino psiholoģiskos jeb garīgos faktus.

- Tie ir arhetipiski stāsti, kam piemīt universāls raksturs.
- **Mīti apraksta dvēseles dzīvi un attiecības starp personības daļām**, taču dara to *it kā* aprakstot ārējus notikumus.
- «Dievi neapšaubāmi ir dvēseles spēku personifikācijas.»

(C.G.Jung, (1936), «Wotan», CW 10, § 387)

ARHETIPI – AVOTI

ARHETIPI

Arhetips = “sākotnējā forma” jeb **pirmatnējs tēls**, kas organizē ap sevi cilvēka psihisko dzīvi un ietekmē uzvedību.

- «Arhetipi taču ir kā upju gultnes, kuras pametis ūdens, kas tomēr var pēc kāda laika tur atkal ieplūst.
- Arhetips ir līdzīgs senam straumes ceļam, kurā ilgi plūduši dzīvības ūdeņi, dziļi iegrauzdamies zemē.»

(C.G.Jung, 1936, «Wotan», *CW 10*, §395)

ARHETIPI

Arhetipi = **izteiksme jeb forma**, kādu ir pieņēmusi **libido enerģija**.

“Tie veido nemainīgu psihiskās pasaules struktūru, par kuras “realitāti” liecina **to dominantā iedarbība** uz apzināto prātu.”

C. G. Jung, “The Phenomenology of the Spirit in Fairytales” (1945/1948), CW 9i, § 451

ARHETIPI

Jungam arhetipi apzīmē dažus galvenos cilvēku uzvedības tipus.

- Junga sekotāji izveido arhetipu sistēmu, sakārtojot tos atbilstoši **vecumposmiem** un individuālajam dzīves ceļam raksturīgām **situatīvām lomām**.
- “Mūsu mērķis ir iemācīties *atšķirt* sevi no arhetipiem, vienlaikus *nepazaudējot saikni* ar tiem. (...) Precīzāk izsakoties, mūsu mērķis ir attīstīt pieaugušu Ego, kurš ir gana spēcīgs, lai organizētu libido enerģijas praktisko pielietojumu ikdienas dzīvē. Un jāsāk ar to, ka apzināmies veidus, kādos arhetipiskā enerģija jau tagad ir pārņēmusi mūs.” (Moore, R., Gillette, D. «King, Warrior, Magician, Lover» p. 39.)

Vīrišķības arhetipi

Valdnieks

Karotājs

EGO

Viedais

Mīlnieks

(Moore, R., Gillette, D., 1990,
«King, Warrior, Magician, Lover»)

Sievišķības arhetipi

Ieva

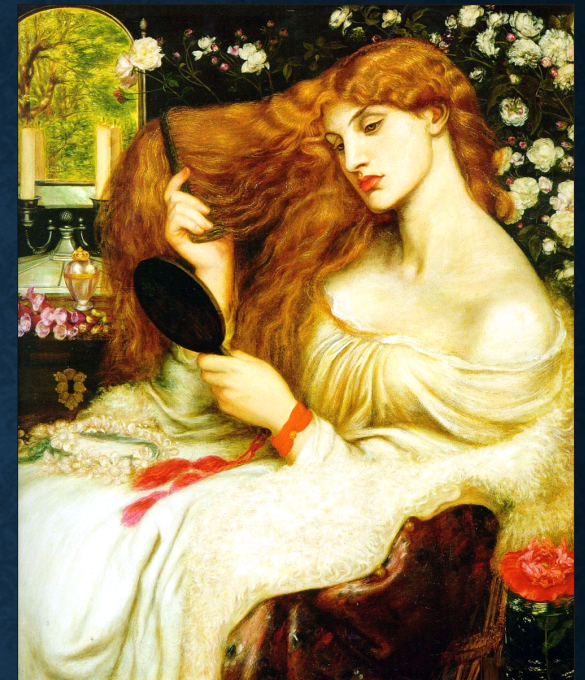
Helēna

EGO

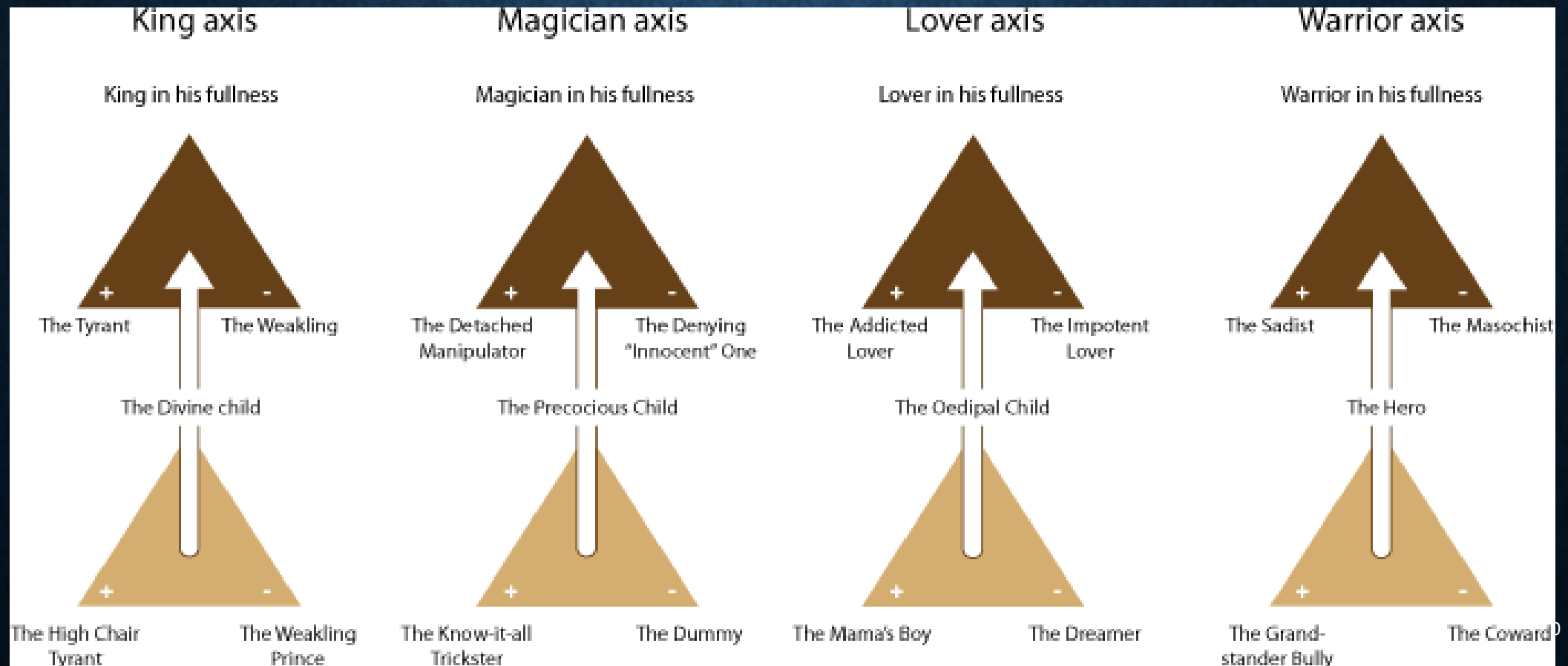
Marija

Sofija

Jung C.G., «The Psychology of Transference», CW 16, §361.

ARHETIPI UN TO ĒNAS

DARBS AR ĒNU

Ēna = tas, ko uzskatām par sliktu, amorālu, **nepieņemamu**, pretēju sabiedrības normām.

Ēna atrodas opozīcijā Ego un ir autonomš komplekss:

- ir savs viedoklis, pauž jūtas.
- vēlas darīt to, ko Ego nevēlas un negrib pieņemt.

DARBS AR ĒNU

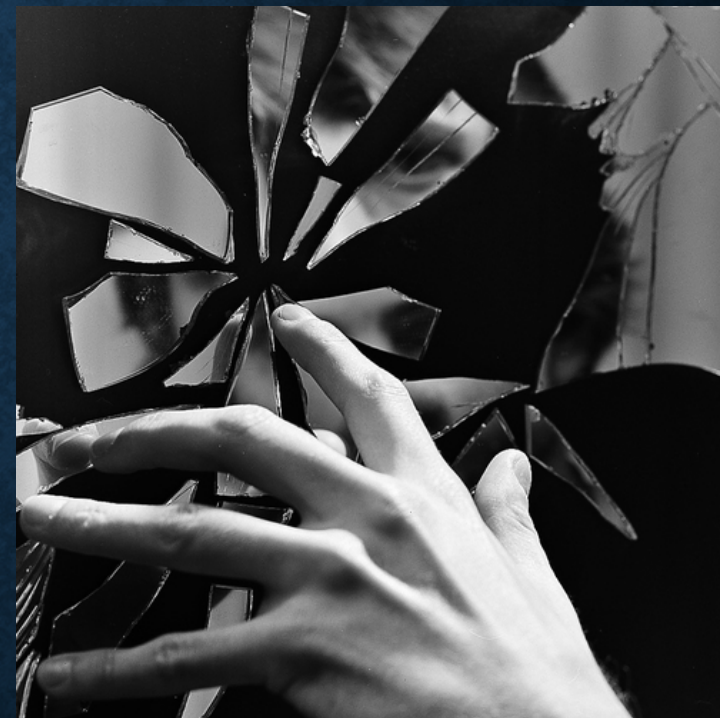
Kā veidojas Ēna?

- Traumas rezultātā augošais **Ego atšķel no sevis tās patības daļas**, kuras vecāki vai sabiedrība uzskata par nepieņemamām.
- Bieži vien tieši tur slēpjas cilvēka **talants, spējas un potenciāls**.
- Ēna pilda kompensējošu funkciju, izlīdzinot mātīgo vienpusību, kuru Ego uztur ar Maskas palīdzību.

NEINDIVIDUĒTS CILVĒKS – SAŠĶELTS UN NEPILNĪGS

Psihe kļūst fragmentēta, kā saplēsts spogulis, kurš nerāda pilnu bildi.

- Lai atgūtu patības veselumu, **nepieciešams šīs daļas re-integrēt.**
- Darbs ar **dziļumievainojumiem** – nepatīkams, jo var sagriezt rokas...
- Daudzos gadījumos Ēnā ir izstumtas pretējā dzimuma īpašības (*Anima/Animus*)

DARBS AR ĒNU

Tas, kurš sācis strādāt ar Ēnu:

«Viņš **pats sev kļūst par nopietnu uzdevumu**, jo vairs nevar teikt ka citi dara to vai šito, ka viņi kļūdās un ka pret viņiem jācīnās. Viņš dzīvo «pašapjēgsmes mājā», **iekšējā savāktībā**.

Šis cilvēks zina, ka ja pasaulē ir kaut kas ačgārns, **tas vienmēr ir arī viņā pašā**, un ka ja viņš iemācās tikt galā pats ar savu Ēnu, tad viņš izdara ko patiesu arī pasaulei.»

(C.G. Jung, CW vol. 11, 101)

ANIMA UN ANIMUS

DVĒSELES ARHETIPI – SIEVIŠKAIS UN VĪRIŠKAIS

Katrā cilvēkā psiholoģiski pastāv abi dzimumi.

- ***Anima*** – sievišķā personības daļa vīriešos (iracionālas jūtas)
- ***Animus*** – vīrišķā personības daļa sievietēs (iracionāla domāšana)

ANIMA UN ANIMUS

Anima/Animus saturu veido 3 komponenti:

1. **Seksualitāte** – pretējā dzimuma īpašības, kas saistītas ar **pievilcību**,
2. **Dzīves pieredze** – individuālā saskarsme ar pretējo dzimumu,
3. **Intuitīvi apjaustais** – Kolektīvās bezapziņas tēls – pretējā dzimuma intuitīvs vispārinājums.

Anima/Animus parasti tiek projicēti uz reāli eksistējošām personām.

ANIMA UN ANIMUS

Attiecību funkcija – realizēt anima/animus:

«... anima un animus var tikt realizēti **tikai caur attiecībām ar pretēja dzimuma partneri**, jo tikai šajās attiecībās sāk darboties to projekcijas.

Vīrietī animas atzīšana ļauj rasties **triādei** starp vīrišķo, tam pretējo sievišķo un transcendentu animu. Sievieteī situācija ir apgriezti proporcionāla.»

(C.G.Jung (1950/1976), «Aion», CW 9ii, §42)

Elements, kas savelk kopā kvaternitāti, ir:

- vīrietim – Vecais Viedais Vīrs,
- sievietei – Lielā Māte.

ANIMA UN ANIMUS

Vīrietim darbs ar Animu nozīmē mācīties sabalansēt iekšējos un ārējos patības aspektus – *personību Nr.1* un *personību Nr.2*.

- Anima = **internalizēta mātes figūra**, kas pilda gida funkciju darbā ar bezapzināto.

Sievietei darbs ar Animusu nozīmē veidot stabilu pamatu, kas palīdz efektīvi mijiedarboties ar pasauli.

- Animus = **internalizēta tēva figūra**, kuras funkcijas dzīvē var tikt projicētas uz otru cilvēku (terapeitu, partneri, priekšnieku).

ANIMA VĪRIEŠA DZĪVĒ

Anima var figurēt dažādos veidos un tēlos, parasti tiek izdalīti 4 animas aspekti:

1. stadija – **leva** – māte, kas rūpējas par zēnu, sniedzot viņam mīlestību un drošības sajūtu.
 - Lai vīrietis pieaugtu, nepieciešama psiholoģiska atdalīšanās no mātes.
2. stadija – **Helēna** – kolektīvs sievišķās seksualitātes tēls, kas vīrieti valdzina un iedvesmo darbībai.
3. stadija – **Jaunava Marija** – patiesa draudzība ar sievieti, kurā var būt integrēta seksualitāte un reliģiskās jūtas.
4. stadija – **Sofija** – funkcionē kā vīrieša *iekšējās dzīves pavadonis*, kas pilda mediatora funkciju starp apziņu un bezapziņu.

ANIMA VĪRIEŠA DZĪVĒ

Pāreja uz nākamo stadiju var notikt bez satricinājuma, taču biežāk notiek kā **krīze**.

Anima var figurēt arī kā «augstā» un «zemā» formā:

- Gaiša Anima vērsta patības izveides virzienā, bet tumšā — dezintegrācijas, degradācijas virzienā.

ANIMA VĪRIEŠA DZĪVĒ

Mūsdienu kultūrā *anima* = primitīvs maukas/mātes pretnostatījums:

- «vairums vīriešu paliek pie **sievietes mātišķās nozīmes**, tāpēc arī *anima* nekad neattīstās augstāk par maukas infantili primitīvo pakāpi.
- No tā izriet, ka **prostitūcija** ir galvenais civilizēto laulību blakusprodukts.»

K.G.Jungs, (1994), «Dvēseles dzīve», 75. lpp.

ANIMA VĪRIEŠA DZĪVĒ

Bezapzinātās jūtas = pārjūtīgums.

«...vīrietis, lai sasniegtu savu vīrietības ideālu, apspiež sievišķās iezīmes, viņš izstumj arī noteiktas jūtas, uzskatot tās par sievišķām vājībām.

Līdz ar to viņš bezapziņā uzkrāj sievišķumu un sentimentalitāti, kas, ja tās izlaužas, nodod viņa tieši sievišķas būtnes eksistenci.

Pazīstami ir tieši ļoti vīrišķi vīrieši, kas iekšēji **visspēcīgāk ir pakļauti sievišķīgām jūtām.**»

(K.G.Jungs, (1994), «Dvēseles dzīve», 76. lpp.)

ANIMUS SIEVIETES DZĪVĒ

1. stadija – **Karotājs** – kolektīvas vīrišķās seksualitātes tēls – fiziski attīstīts sekss partneris, kas var aizsargāt un dot veselīgus pēcnācējus.
2. stadija – **Mīlnieks** – uzticams un gādīgs partneris, kurš veicina sievietes tieksmi uz neatkarīgu eksistenci un karjeras sasniegumiem.
3. stadija – **Viedais** – zinātniska vai garīga autoritāte, draugs un padomdevējs, kas iedvesmo sievieti intelektuāli un radoši attīstīties.
 - Blakus attīstītai vīrieša identitātei, sieviete var sajust savas identitātes apdraudējumu, kas stimulē viņu pabeigt savu attīstību.
4. stadija – **Valdnieks/Tēvs** – sievietes dzīvē savieno pieaugušu seksualitāti ar dziļu garīgumu, pilda mediatora funkciju starp apziņu un bezapziņu.

ANIMUS SIEVIETES DZĪVĒ

«Ja sievietei priekšplānā izlaužas *animus*... viņa sāk diskutēt un šķendēties.

Un cik patvaļīgas un untumainas ir [vīrieša] *animas* jūtas, tik pat neloģiski un neprātīgi ir sievietes argumenti.

Var tieši runāt par *animus domāšanu*, kurai vienmēr ir taisnība, kurai pieder pēdējais vārds, un kas vienmēr noslēdzas ar izteikumu «bet tieši tāpēc».»

(K.G.Jungs, (1994), «Dvēseles dzīve», 76. lpp.)

KARALISKAIS PĀRIS – ANIMA UN ANIMUS

Pieņemot dvēseles otru pusi radikāli samazinās
infantlais narcisisms – nespēja mīlēt kādu citu.

- Parādās spēja **novērtēt otru cilvēku tādu kāds tas** ir.
- Parādās spēja **uztvert realitāti** bez izkropļojumiem.
- Izrādās, ka **realitāte piesaista daudz vairāk**, nekā projekcijas.

INDIVIDUĀCIJA – ANIMA/ANIMUS INTEGRĀCIJA

Individuācijas procesa rezultātā tiek savienotas personības **apzinātās** un **neapzinātās** daļas, radot pieaugušu, integrētu personību.

- Individuācija: «psihiskās nobriešanas un transformācijas process **patības izveidošanās virzienā.**»

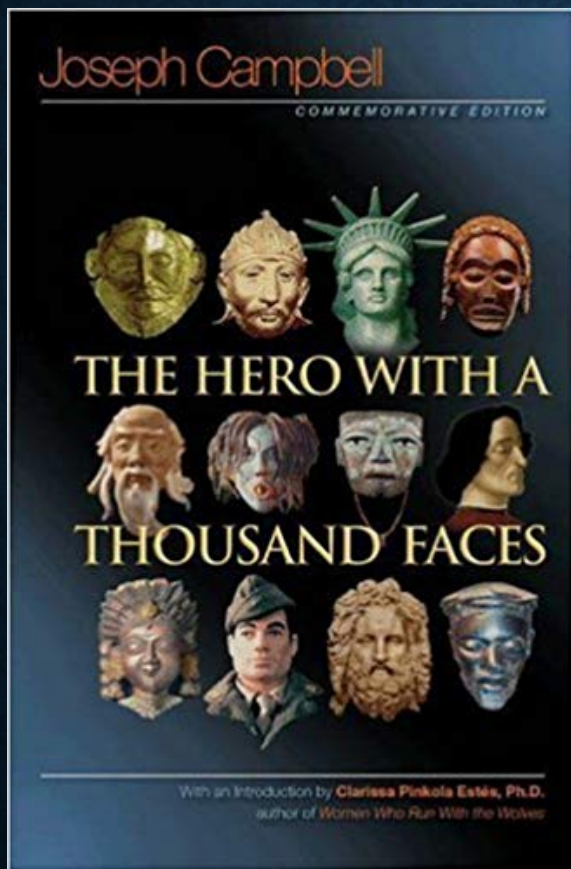
Šuvajevs, I. (1993) «Junga lietoto pamatjēdzienu skaidrojumi», no Jungs, K.G. «Psiholoģiskie tipi», 102. lpp.

INDIVIDUĀCIJA/INICIĀCIJA

CEĻŠ NO EGO UZ PATĪBU

DŽOZEFS KEMBELS – MONOMĪTS

Pirmizdevums 1949. gadā.

«Varoņa ceļojums» - mūsu iekšējās iniciācijas modelis.

Raksturo mūs visus!

- Apraksta mītos atrodamo **arhetipiskā varoņa** transformācijas ceļu no infantilās psihi uz nobriedušu psihi:
 - pieaugušo atšķir spēja sniegt labumu sabiedrībai, videi, valstij, nevis tikai egoistisks pašlabums.

Atgriešanās

Nodalīšanās

Iniciācija

CEĻŠ PIE SEVIS

1. Sākas ar ikdienas situāciju, kur cilvēku sasniedz **aicinājums** doties pretim nezināmajam.

Cilvēks nereti **noraida** šo aicinājumu:

- nespēja pieņemt tā dīvainību,
- nespēj pamest savus pienākumus,
- nespēj pārvarēt bailes.

Vairums cilvēku **izvēlas** to NEREDZĒT un NEDZIRDĒT.

CEĻŠ PIE SEVIS

2. Kad izaicinājums ir (apzināti vai neapzināti) pieņemts, tad atklājas arī **pavadonis**.

- Šis pavadonis ne vienmēr ir cilvēks – tas var būt arī kāds dzīvnieks vai mistiska būtne (gars).
- Pavadonim piemīt maģiskas spējas un zināšanas.

CEĻŠ PIE SEVIS

3. Varonis šķērso **slieksni** starp zināmo pasauli un nezināmo (bezapziņu).

- pamet komforta zonu, kur bija pieejami ārējie resursi,
- ja slieksni kāds sargā, tad tas ir pirmais pārbaudījums,
- **nokļūst bīstamā vidē**, kura nav saprotama un nav draudzīga.
- šajā vidē dzīvo **spēcīgas un nesaprotamas būtnes**, ar kurām jāmacās apieties.

CEĻŠ PIE SEVIS

4. Sākas dažādi izaicinājumi un grūtības – sākas transformācijas process.

- varonim jāiztur **virkne pārbaudījumu** (dažus iznāk arī neizturēt)
- jāapgūst **jaunas prasmes un zināšanas par viņ-sauli**
- viņš satiek jaunus **draugus**
- satiek arī jaunus **ienaidniekus**

CEĻŠ PIE SEVIS

5. **Kārdinājums**, kas novērš no ceļa turpināšanas:

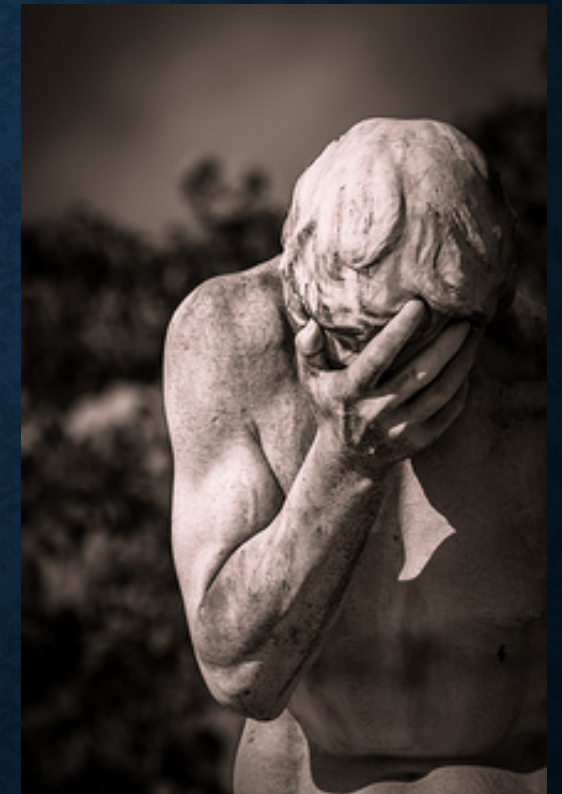
- dārgumi, kas sola nodrošinātu, kaut arī nepiepildītu dzīvi.
- pazemes karaļvalsts, kur palikt par valdnieku.
- mīlestība, kas liek palikt pie mīlotās.
- nepārvarams miegs vai slinkums.

CEĻŠ PIE SEVIS

6. Turpinās kāpšana lejā – **tumšākais brīdis, kad varonis paliek pilnīgi viens un cerību vairs nav**

- jāpārvar savas **lielākās bailes**,
- jāgatavojas sastapties ar **vislielāko ļaunumu**, kas šķiet neuzvarams – Pūķi vai Velnu,
- jāsaņem pavadoņa **iedvesma un palīdzība**.

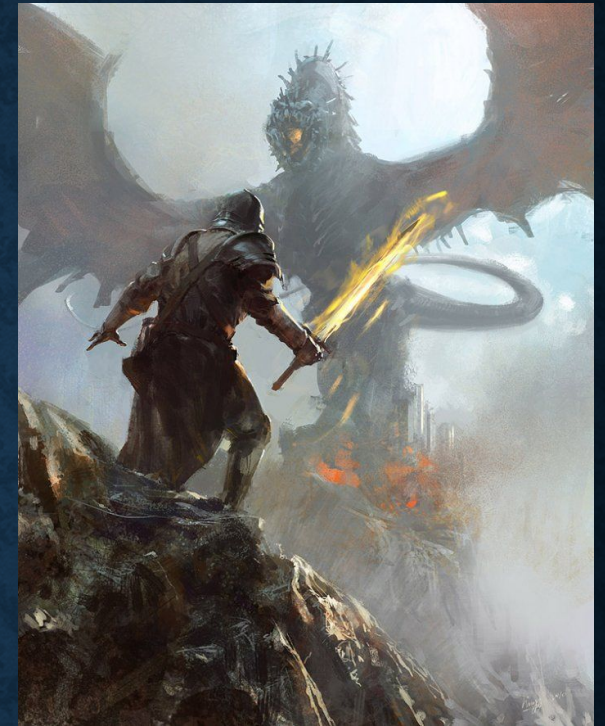
CEĻŠ PIE SEVIS

7. Liels pārbaudījums – izšķirošā **cīņa ar Ēnu**

- iekšējā ceļa galvenais notikums,
- varonim **jābūt gatavam upurēt sevi,**

Konfrontācija un izlīgums ar Tēvu

- Tēvs = varas tēls
- pieder absolūta vara pār dzīvību un nāvi

CEĻŠ PIE SEVIS

8. Nāve un atdzimšana – maģisks mirklis –
varonis **piedzīvo nāvi**, tomēr nenomirst.

- proti, varonis mirst «fiziskā» nāvē, lai turpinātu dzīvot «garīgā» formā.

UZVARA – mērķis ir sasniegts,

- varonis ir guvis dievišķas zināšanas, mīlestību un svētlaimi.

CEĻŠ PIE SEVIS

9. Nevēlēšanās atgriezties

- atradis svētlaimi (pašrealizējies) viņpasaulē, varonis **nevēlas to pamest** (atkal – komforta zona),
- pienākums pret saviem ļaudīm – atgriezties, lai pārnestu mājās guvumu un/vai palīdzētu viņiem.

CEĻŠ PIE SEVIS

10. Dažkārt atgriešanās notiek bēgot

- atgriezties ir tik pat **bīstami**, cik bija doties ceļā
- dažkārt tas ir **magisks lidojums**
- dažkārt nepieciešama ārēja palīdzība – varonis vēršas pie **spēcīgiem pavadoniem**, jo ir pārāk novājināts vai arī ievainots

CEĻŠ PIE SEVIS

11. Sliekšņa šķērsošana

- viņsaulē iegūtais tiek integrēts šīs pasaules kārtībā, pārņemts pāri sliekšnim,
- dāvanas – **dāsna dalīšanās ar visu pasauli.**

CEĻŠ PIE SEVIS

12. Apgaismota, integrēta dzīve

- **līdzsvars starp ārējo un iekšējo** (materiālo un garīgo, apziņu un bezapziņu)
- pārvarētas bailes no nāves – pilnīga atdošanās dzīvei,
- apzinātība – **dzīve šeit un tagad**, nevis pagātnē vai nākotnē.

Paldies!